

RIKSDAGENS SVAR 243/2014 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av narkotikalagen och strafflagen

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lagar om ändring av narkotikalagen och strafflagen (RP 327/2014 rd).

Beredning i utskott

Social- och hälsovårdsutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (ShUB 34/2014 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om ändring av narkotikalagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i narkotikalagen (373/2008) 1—3, 3 a, 3 b och 5 §, rubriken för 3 kap., 34, 36, 42 och 44 §, 47 § 1 mom. 2 punkten och 48 §, av dem 3 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 322/2011, 3 a, 3 b och 5 § sådana de lyder i lag 322/2011, 34 § sådan den lyder i lagarna 775/2009 och 1568/2009 samt 36 och 42 § sådana de lyder i lag 775/2009, samt *fogas* till lagen nya 23 b och 33 a § som följer:

1 §

Lagens syften

Syftet med denna lag är att förhindra att narkotika importeras till eller exporteras från Finland olagligt, att förhindra att narkotika tillverkas, sprids och används olagligt samt att minska hälsoriskerna av andra ämnen som används i drogsyfte.

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på kontrollen av narkotika och för konsumentmarknaden förbjudna psychoaktiva ämnen. Lagen tillämpas även på kontrollen av narkotikaprekursorer utöver vad som föreskrivs om kontrollen av prekursorer i förordningen om handel med narkotikaprekursorer inom gemenskapen, förordningen om handel med narkotikaprekursorer med tredjeländer och förordningen om tillämpning av förordningarna om narkotikaprekursorer.

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *narkotikakonventioner*

a) 1961 års allmänna narkotikakonvention (FördrS 43/1965), som ingicks i New York den 30 mars 1961, sådan den lyder ändrad genom protokollet rörande ändringar i 1961 års allmänna narkotikakonvention (FördrS 42/1975), som ingicks i Genève den 25 mars 1972 (*1961 års allmänna narkotikakonvention*),

b) konventionen angående psykotropiska ämnen (FördrS 60/1976), som ingicks i Wien den 21 februari 1971 (*1971 års konvention om psykotropa ämnen*), och

c) Förenta Nationernas konvention mot olaglig hantering av narkotika och psykotropa ämnen (FördrS 44/1994), som ingicks i Wien den 20 december 1988 (*1988 års konvention om narkotika och psykotropa ämnen*),

2) *förordningen om handel med narkotikaprekursorer inom gemenskapen* Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 273/2004 om narkotikaprekursorer,

3) *förordningen om handel med narkotikaprekursorer med tredjeländer* rådets förordning (EG) nr 111/2005 om regler för övervakning av handeln med narkotikaprekursorer mellan unionen och tredjeländer,

4) *förordningen om tillämpning av förordningarna om narkotikaprekursorer* kommissionens förordning (EG) nr 1277/2005 om tillämpningsföreskrifter för Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 273/2004 om narkotikaprekursorer och för förordning (EG) nr 111/2005 om regler för övervakning av handeln med narkotikaprekursorer mellan gemenskapen och tredjeländer,

5) *narkotika*

a) ämnen, preparat och växter som ingår i förteckningarna I—IV i 1961 års allmänna narkotikakonvention,

b) ämnen och preparat som ingår i förteckningarna I—IV i 1971 års konvention om psykotropa ämnen,

c) ämnen om vars innefattande i kontrollen det beslutas i enlighet med rådets beslut 2005/387/RIF om informationsutbyte, riskbedömning och kontroll avseende nya psykoaktiva ämnen,

d) kat (*Catha edulis*), kaktusväxter innehållande meskalin samt Psilocybesvampar, och

e) ämnen som används i drogsyfte, när de är farliga för hälsan och har anmälts för att innefattas i kontrollen i enlighet med det beslut av rådet som anges i underpunkt c eller är positionsisomerer av sådana ämnen eller när de till sina farmakologiska egenskaper är en läkemedels-substans som kan likställas med narkotika,

6) *narkotikaprekursorer*, förtecknade ämnen som avses i artikel 2 punkt a i förordningen om handel med narkotikaprekursorer inom gemenskapen samt i artikel 2 punkt a i förordningen om handel med narkotikaprekursorer med tredjeländer,

7) *tillverkning av narkotika*, med undantag av produktion, alla de förfaringssätt genom vilka narkotika kan fås, samt rening och omvandling av narkotika till annan narkotika, och

8) *produktion av narkotika*, avskiljande av opium, kokablad, cannabis eller cannabisharts från växter i vilka dessa ingår.

Närmare bestämmelser om vilka ämnen, preparat och växter som anses som narkotika enligt 1 mom. 5 punkten utfärdas genom förordning av statsrådet.

I denna lag avses med för konsumentmarknaden förbjudna psykoaktiva ämnen sådana ämnen som används i drogsyfte och som kan vara farliga för hälsan och har anmälts för att innefattas i kontrollen i enlighet med det beslut av rådet som anges i 1 mom. 5 punkten underpunkt c eller är positionsisomerer av sådana ämnen och som inte är läkemedel eller narkotika. Närmare bestämmelser om vilka ämnen som ska betraktas som för konsumentmarknaden förbjudna psykoaktiva ämnen utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 a §

Bedömning av egenskaperna hos ämnen som används i drogsyfte

I fråga om ämnen som avses i 3 § 1 mom. 5 punkten underpunkt e och 3 § 3 mom. bedöms ämnets psykoaktiva egenskaper och farlighet av Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet i samarbete med Institutet för hälsa och välfärd samt polisen och Tullen.

Om Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet anser att ämnets psykoaktiva egenskaper och farlighet kräver förbud enligt 5 §, ska centret lämna sin bedömning till social- och hälsovårdsministeriet och bifoga sitt förslag till åtgärder som bland annat grundar sig på om ämnet förekommer i Finland eller om det sannolikt kan förekomma i Finland innan det i enlighet med det beslut av rådet som anges i 3 § 1 mom. 5 punkten underpunkt c kan beslutas om att ämnet ska innefattas i kontrollen.

3 b §

Industriell användning av ämnen som används i drogsyfte

Om ett sådant ämne som avses i 3 § 1 mom. 5 punkten underpunkt e eller 3 § 3 mom. enligt det kemikalieproduktregister som förs av Säkerhets- och kemikalieverket eller annars kan antas ha industriell användning eller om det rör sig om en läkemedelssubstans, ska de kända tillverkarna av ämnet eller substansen eller de aktörer som representerar dessa ges tillfälle att uttala sig om bedömningen och förslaget till åtgärder. Genom förordning av statsrådet får det föreskrivas om obetydliga undantag från förbudet mot industriell behandling av narkotika, om användning av ämnet i industriell näringsverksamhet kan motiveras.

5 §

Allmänna förbud

Produktion, tillverkning, import till och export från Finlands territorium, transport, transi-

tering, distribution, hantering, innehav och användning av samt handel med narkotika är förbjudet. Undantag från förbudet kan göras av medicinska skäl, forskningsskäl eller kontrollskäl eller med anledning av industriell användning enligt vad som särskilt föreskrivs i denna lag eller någon annanstans i lag.

Tillverkning, import till Finlands territorium, lagring, hållande till salu och överlåtelse av för konsumentmarknaden förbjudna psykoaktiva ämnen är förbjudet. Undantag från förbudet kan göras av forskningsskäl eller med anledning av industriell användning enligt vad som särskilt föreskrivs i denna lag eller någon annanstans i lag.

3 kap.

Ämnen och preparat som är befriade från tillståndsplikt och förbud

23 b §

För konsumentmarknaden förbjudna psykoaktiva ämnen

Universitet och vetenskapliga forskningsinstitut får importera och lagra för konsumentmarknaden förbjudna psykoaktiva ämnen för sin forskningsverksamhet, om det i fråga om ämnet och verksamheten före importen har gjorts en anmälan till Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet.

Näringsidkare får av grundad anledning importera och lagra för konsumentmarknaden förbjudna psykoaktiva ämnen för sin industriella verksamhet, om det i fråga om ämnet och verksamheten före importen har gjorts en anmälan till Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet.

Import, lagring, hållande till salu och överlåtelse av ett för konsumentmarknaden förbjudet psykoaktivt ämne är tillåtet, om det av grundad anledning ingår i ett annat ämne eller preparat och risken för missbruk kan anses vara liten på grund av den obetydliga mängden av ämnet eller på grund av att ämnet är i en form som är svår att utnyttja eller avskilja.

Närmare bestämmelser om anmälan enligt denna paragraf får utfärdas genom förordning av statsrådet.

4 kap

Aktörers skyldigheter

33 a §

Skyldigheter vid import och lagring av för konsumentmarknaden förbjudna psykoaktiva ämnen

Den som importerar eller lagrar för konsumentmarknaden förbjudna psykoaktiva ämnen ska föra bok över de ämnen som importerats och använts i forsknings- eller produktionsverksamheten och se till att handlingarna innehåller tillräckliga uppgifter för identifiering av mängden ämne samt försäljarens och köparens namn och adress. Handlingarna ska bevaras minst tre år från utgången av det kalenderår då importen eller lagringen skett.

Den som importerar eller lagrar för konsumentmarknaden förbjudna psykoaktiva ämnen ska till Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet lämna ett sammandrag av mängderna importerade och lagrade ämnen samt de viktigaste uppgifterna om de ämnen som använts och om sin forsknings- eller produktionsverksamhet. Uppgifterna ska lämnas för varje kalenderår senast den 15 februari följande år.

Närmare bestämmelser om redovisnings-skyldigheten och skyldigheten att lämna uppgifter enligt denna paragraf får utfärdas genom förordning av statsrådet.

34 §

Tillstånds- och övervakningsmyndigheter

Social- och hälsovårdsministeriet svarar för den högsta ledningen och styrningen i fråga om efterlevnaden av denna lag samt de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den.

Tillstånds-, anmälnings- och övervakningsmyndighet enligt denna lag samt den behöriga

myndighet som avses i förordningarna om handel med narkotikaprekursorer inom gemenskapen och med tredjeländer samt i förordningen om tillämpning av förordningarna om narkotikaprekursorer är Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet, om inte något annat föreskrivs.

Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet ska dessutom

- 1) ha databaser över narkotika och för konsumentmarknaden förbjudna psykoaktiva ämnen,
- 2) svara för informationsinsamlingsuppgifterna enligt denna lag, till den del de inte hör till uppgifterna för Institutet för hälsa och välfärd i enlighet med 35 §.

Veterinärerna övervakas även av Livsmedels-säkerhetsverket och regionförvaltningsverken.

Närmare bestämmelser om Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdets uppgifter enligt 3 mom. får utfärdas genom förordning av statsrådet.

36 §

Inspektionsrätt

En av Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet utsedd inspektör som är anställd vid centret har rätt att inspektera lokaler och utrymmen där narkotika, narkotikaprekursorer eller för konsumentmarknaden förbjudna psykoaktiva ämnen produceras, tillverkas, lagras, förvaras eller på annat sätt hanteras. Inspektionsrätten innefattar även förhandsinspektioner som ingår i Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdets tillstånds- och kontrollåtgärder och som utförs för konstaterande av att villkoren för beviljande av tillstånd uppfylls.

En inspektör som avses i 1 mom. ska ges tillträde till verksamhetsställets alla lokaler och utrymmen. En inspektion som avses i denna paragraf får inte verkställas i utrymmen som används för boende av permanent natur.

Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet har rätt att få handräckning av polisen samt tull- och gränsbevakningsmyndigheterna för att utföra en uppgift som med stöd av denna lag ankommer på det.

42 §

Polisen och tull- och gränsbevakningsmyndigheterna som behöriga myndigheter

Behöriga myndigheter är förutom Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet polisen när det gäller brottsbekämpning i fråga om narkotika och för konsumentmarknaden förbjudna psykoaktiva ämnen samt tull- och gränsbevakningsmyndigheterna när det gäller brottsbekämpning i fråga om narkotika och för konsumentmarknaden förbjudna psykoaktiva ämnen och import, export och transitering av narkotika och för konsumentmarknaden förbjudna psykoaktiva ämnen samt alla nämnda myndigheter i ärenden om vilka det föreskrivs i artikel 8.1 i förordningen om handel med narkotikaprekursorer inom gemenskapen, i artiklarna 8, 9.1, 14 och 26 i förordningen om handel med narkotikaprekursorer med tredjeländer samt i artiklarna 12.2, 13, 16 och 23.2 i förordningen om tillämpning av förordningarna om narkotikaprekursorer.

44 §

Förstöring

En anholdningsberättigad tjänsteman ska bevisligen förstöra eller låta förstöra narkotika och för konsumentmarknaden förbjudna psykoaktiva ämnen som har beslagtagits eller dömts förverkade till staten. Vid förstöringen och redovisningen av narkotika ska 28 och 30 § iakttas. Det ämne som ska förstöras eller en del av det ska dock förvaras så länge det kan behövas som bevis vid rättegång.

En anholdningsberättigad tjänsteman får bevisligen förstöra eller låta förstöra råvaror, andra ämnen, anordningar eller tillbehör som är avsedda för olaglig produktion, odling, tillverkning eller användning eller för olagligt innehav

av narkotika och som kan beslagtas, om det är sannolikt att de kommer att dömas förverkade till staten.

47 §

Förseelse mot narkotikalagen

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

— — — — —
2) åsidosätter anmälningsskyldigheten enligt 6, 23 b, 29 eller 31 §, redovisningsskyldigheten enligt 30 eller 33 a § eller övervakningsskyldigheten enligt 32 § i denna lag eller den anmälningsskyldighet som föreskrivs i artikel 3.1 eller artikel 8 i förordningen om handel med narkotikaprekursorer inom gemenskapen eller i artikel 9 i förordningen om handel med narkotikaprekursorer med tredjeländer,

— — — — —
ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *förseelse mot narkotikalagen* dömas till böter.

48 §

Narkotikabrott och brott mot förbudet mot för konsumentmarknaden förbjudna psykoaktiva ämnen

Bestämmelser om narkotikabrott finns i 50 kap. i strafflagen (39/1889). Bestämmelser om brott mot förbudet mot för konsumentmarknaden förbjudna psykoaktiva ämnen finns i 44 kap. 5 a § i strafflagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Bestämmelserna i 33 a § om skyldigheterna vid import och lagring av för konsumentmarknaden förbjudna psykoaktiva ämnen tillämpas emellertid först från och med den 1 april 2015.

Lag

om ändring av 44 kap. i strafflagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i strafflagen (39/1889) 44 kap. 16 §, sådan den lyder i lag 400/2002, samt
fogas till 44 kap. en ny 5 a § som följer:

44 kap.

Om brott som äventyrar andras hälsa och säkerhet

5 a §

Brott mot förbudet mot för konsumentmarknaden förbjudna psykoaktiva ämnen

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet i strid med narkotikalagen tillverkar, för in i landet, lagrar, håller till salu eller överlåter för konsumentmarknaden förbjudna psykoaktiva ämnen ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *brott mot förbudet mot för konsumentmarknaden förbjudna psykoaktiva ämnen* dömas till böter eller fängelse i högst ett år.

16 §

Definitioner

Med *dopningsmedel* avses i denna lag

- 1) syntetiska anabola steroider och deras derivat,
- 2) testosteron och dess derivat,
- 3) tillväxthormon och
- 4) kemiska substanser som ökar produktionen av testosteron och dess derivat eller av tillväxthormon i människokroppen.

Närmare bestämmelser om vilka ämnen som ska betraktas som dopningsmedel enligt 1 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet.

Med *för konsumentmarknaden förbjudna psykoaktiva ämnen* avses i denna lag sådana för konsumentmarknaden förbjudna psykoaktiva ämnen som avses i narkotikalagen.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Helsingfors den 15 december 2014